

**LIVSSTILSSAMHÄLLET
VÄRDEGEMENSKAP OCH MÅNGFALD**

**PROCESSKONSTVERK NR6 STEG 1
ARKITEKT SAR ARNE PERSON VÅREN 1996**

PROCESSKONSTVERK NR 6 STEG 1

FÖRORD

Industrialismens livsstilsmonster präglas av arbete och vila. Ett uniformt samhälle där utrymmet för mångfald fått ge vika för effektivitet. Alltfler ställs utanför samhället. Försök att med fysiska förändringar inom industrialismens ramar åter inordna grupper i systemet har misslyckats.

I dag vet vi mer om vår planet . Vi har fått en värdegemenskap. Vi börjar skönja lösningar på dagens problem.

Detta processkonstverk har som strategi att erhålla ett uthålligt och konkurrenskraftigt livsstilssamhälle. Detta skall ske med hjälp av såväl materiell som immateriell energi. Genom tillvaratagande och utveckling av våra sinnen kan människan som kulturvarelse inom naturlagarnas ramar med samhörighetskänslan som hjälp, finna lösningar på och avvärja förestående katastrofer. En mångfald av livsstilar kan utvecklas och människans drömmar om självförverkligande uppfyllas.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord	sid 3
Innehåll och medverkande.	sid 4
Processkonstverk nr 6. Presentation	sid 7-11
Processkonstverk nr 6. Bakgrund	sid 12
Processkonstverk nr 6. Utredningar	sid 13-19
Ur tidigare processkonstverk	sid 19-20
Ur tidningsartiklar	sid 22-24

ILLUSTRATIONER

Försättsblad: Värdegemenskap och mångfald (Mandala).	sid 1
Gårdsten idag	sid 5
Livsstilsgata i City	sid 6
Bild av Gårdsten	sid 8
Stabilitet- Instabilitet	sid 13
Kretsloppsbilder	sid 14
Industrialismen	sid 15
Befolkningsutvecklingen	sid 16
Livsstilssamhället	sid 17
Livsstilsceller med stödfunktioner	sid 18
Proretroaktivt handlingsmönster	sid 19
Mögelsvamp - Livsstilssamhälle	sid 21
Njutningsmänniskan	sid 25
Spekulationer	sid 26

FÖRSLAG TILL MEDVERKANDE

Representanter för värdegemenskapen.

Stiftelsen Det naturliga steget
International Facility Management Association ,Sweden
SIDA
Röda Korset
Rädda Barnen
Svenska kyrkan

Representanter för Gårdsten

De boende och verksamma i Gårdsten
Framtiden AB, Projekt Gårdsten
Övriga fastighetsägare i Gårdsten

Övriga

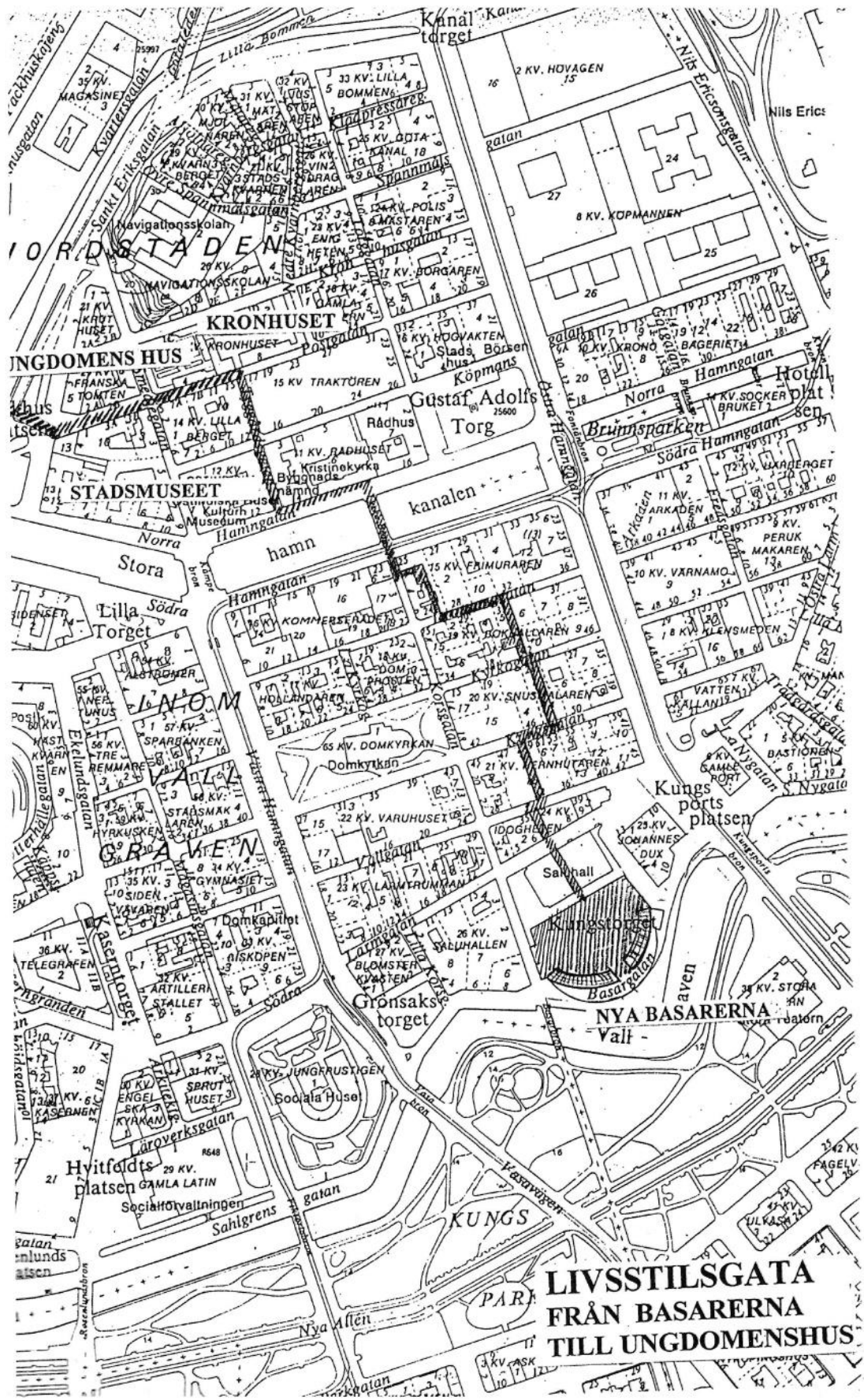
Göteborgs kommun, SDN Gunnared o Lärjedalen
Göteborg Energi AB
Holtermanska Arkitektgruppen
Saco Forum
Trygghetsrådet SAF- PTK
St.Jörgen AB
Ett hundra representativa företag
Experter i livsstilsfrågor, ekonomi, marknadsföring m fl.

KORTFATTAD HISTORIK:

Marken i Gårdsten utgjordes av svårexploaterad bergig skogsterräng. Genom s k plansprängning blev det möjligt att bebygga området. Från kommunen krävdes maximal exploatering. Exploateringstalet var 429 re/ha. Av Gårdstens totala antal lägenheter 3 200 st har under årens lopp en stor andel varit outhyrda. 1977 i 161 (37%). 1982 och 1992 ungefär samma andel. I Ö Gårdsten har Bostadsbolaget 1994 ca 110 tomma lägenheter.

Gårdsten

**LIVSSTILSGATA
FRÅN BASARERNA
TILL UNGDOMSHUS**

PROCESSKONSTVERK NR 6 STEG 1

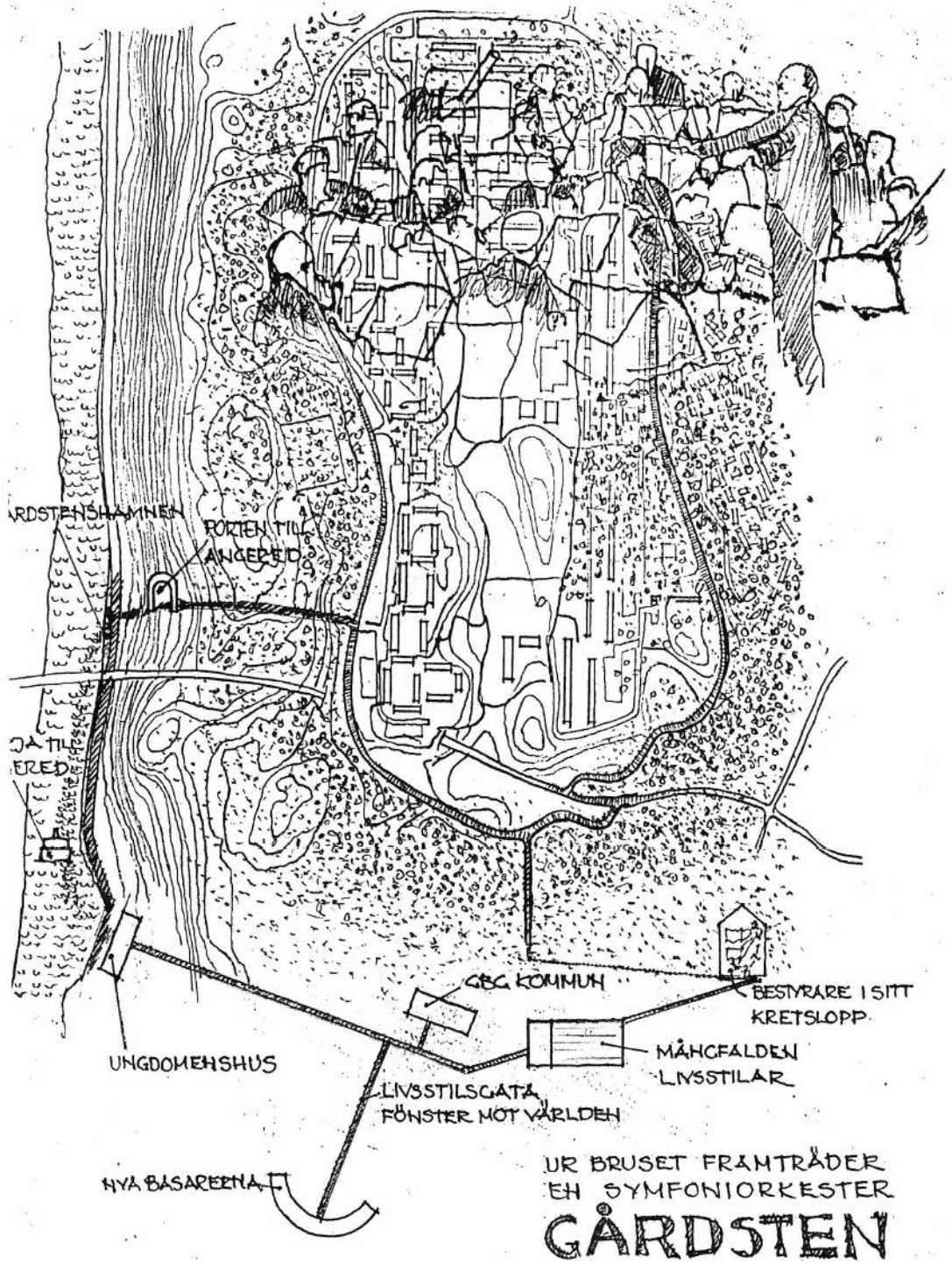
Utgör även 4:e steget i Processkonstverk nr 1.

DEFINITION

Processkonst är en konstform där verkets budskap eller urform utvecklat från ett embryo förverkligas i en process under medverkan av uttolkare.

Konstformen har utvecklats ur bl a installationskonsten och syftet är att som komplement till traditionell forskning och utveckling på ett effektivt sätt skapa förutsättningar för en samhällsutveckling som ligger i fas med tiden.

EMBRYO	Vår värdegemenskap.
STRATEGI	Med utgångspunkt från embryot, värdegemenskapen, utveckla, livsstilsceller, uthålliga och konkurrenskraftiga som i nästa fas får utgöra nytt embryo att utvecklas och spridas.
BUDSKAP	"Livet" behöver bestyras, vilket kräver all den arbetskraft som kan frigöras inom industrin.
UTTOLKARE	Medverkande
BILDER	<ol style="list-style-type: none"><i>1. Bostadsområdet Gårdsten</i> Ur bruset framträder en symfoniorkester.<i>2. Livsstilsgata i City</i> Fönster mot världen Medverkande och nybildade företag bygger, utmed en till vissa delar ny gågata i City, upp butiker med livsstilsinriktat sortiment.<i>3. Fasadfärgsättning. Göteborg Energi AB</i> Mångfalden livsstilar inom ett "Levaföretag". (Ingick i Processkonstverk nr 1 som abstrakt bild.)<i>4. Gavelvägg vid Olskrokstorget.</i> Bestyrare i sitt kretslopp (Stödjaren, bejakaren, tvivlaren, tänkaren, den lyhörde, kreatören, annonsören, redogöraren och verkställaren.) Ett självständigt processkonstverk nr 5 med syfte att sprida budskap om företeelser i tiden.

UNGDOMSHUS

NYA BASARENA

UR BRUSET FRAMTRÄDER EH SYMFONIORKESTER
GÅRDSTEN

PROJEKTOMRÅDE: GÅRDSTEN

Gårdsten i Angered förnyas med hjälp av "bestyrare", vars uppgift är att tillse att boendegrupperns behov tillfredsställs. Ett lämpligt antal livsstilar utvecklas i samverkan för att kunna erbjuda invånarna ett gott liv. Stadsdelen blomstrar upp och blir ett mönsterområde och föredöme för stadsförnyelse. Stadsdelen med dess stödfunktioner ges ett ansikte utåt i form av en livsstilsgata och budskap på en gavelillustration i centrala Göteborg. Fysiska förändringar sker i takt med att behoven klarlagts.

FÖRKLARING:

Många företag har kommit underfund med att ytterligare effektivisering kan uppnås först genom att själv koncentrera sig på kärnverksamheten och överlåta åt dem som har specialkunskapen, att effektivisera stödfunktionerna, så att en effektiv helhet erhålls.

Samma resonemang måste gälla även för de boende såvida man vill leva väl trots dagens krav.

Med det allmännas omsorg som grund, skall det stå den enskilde fritt att själv utöka denna omsorg till överensstämmelse med sin livsstil. Bestyrandet kommer att få stor betydelse.

Vid den industriella revolutionen sög industrin upp den arbetskraft som frigjordes inom jordbruket. Nu kommer bestyrandet att kunna suga upp den arbetskraft som frigörs inom industrin.

Industrialismen förutsätter produktionsanpassade människor.

Livsstilssamhället innebär som motsats, ett bejakande av mångfalden och en strävan till självförverkligande.

Genom att, i initialskedet utveckla ett begränsat antal livsstilar, hållbara och konkurrensbara, kan "livsstilsceller" erhållas som efterhand kan kopieras, uppdelas och vidareutvecklas.

Genom en process övergår industrisamhället successivt till ett livsstilssamhälle.

Livsstilscellen hålls ihop av "Bestyrarna".

Deras uppgift är: att sköta om, ha vård om, att handhava, svara för, ta vara på, vakta, passa, ägna omsorg, verkställa, förvalta, bekymra sig för, ordna, ansvara för, m m.

Varje livsstilscell har sin eller sina bestyrare som i samarbete med cellmedlem-marna bestämmer fördelningen av tillgängliga resurser och planerar för förbättringar, samnyttjande osv. Livsstilscellen blir en maktfaktor.

Genom centrala inköp, begränsning av antalet kapitalkrävande artiklar och egentillverkning ges ekonomiskt utrymme för t ex personlighetsutveckling.

Pengar som i dag enbart cirkulerar företagen emellan, utan att komma människorna tillgodo, fördelas genom bestyrarnas verksamhet till allmänheten.

Detta tillskott utgör den finansiella grunden för bestyrarnas verksamhet.

Detta kommer i sin tur att sporra industrin till ytterligare effektivisering.

Nya värderingar och behov, som man är beredd att betala för, kommer att medföra en ökning av omsättningshastigheten på tillgängligt kapital. De kommunala och statliga intäkterna kommer att öka. Förutsättningar för en god allmän grundomsorg skapas. Det är upp till varje livsstil att själv bestämma lönearbetets liksom omsorgens omfattning och fördelning utöver den allmänna standarden.

KONKRETISERING

Med hänsyn till projektets omfattning har det första steget delats upp i a och b del. Den första delen kommer att innefatta diverse förberedande åtgärder som krävs för projektets genomförande. Bl a måste intresset för medverkan och medfinansiering undersökas samt program skrivs för Steg 1b.

Åtgärder steg 1a

Projektbidrag

-ansökan om ESF*+ AMV bidrag, steg 1a, söks hos länsarbetsnämnden.

* *Europeiska socialfondens mål 3-för att bekämpa arbetslöshet.*

Utreds

- förutsättningarna för medverkan, medfinansiering och pilotprojekt i Gårdsten. (alt. likv.område.)
- möjligheterna att även för steg 1b erhålla bidrag ur Europeiska socialfondens mål 3 och av AMV.
- projektledning och huvudmannaskap för steg 1b.
- möjligheterna att bilda en organisation för värdegemenskapen.
- intresset för en livsstilsgata i city.

Definitioner

Bestyrarfunktionen:

Bestyraren:

skall för kärnfunktionens räkning samordna stödfunktionerna och vara väl förtrogen med styrenheten, helheten och de underordnade kretsloppen.

skall för kärnfunktionens räkning , ta hand om, bekymra sig om, bli man för, ansvara för, bry sig om, vårda sig om, fråga efter, ha tillsyn över, svara för, ägna omsorg, åtgöra, handlägga, verkställa, tillvarata, förvalta och betjäna.

skall för de boende optimera alla inköp av produkter och tjänster, vad avser miljö, kvalitet, kostnad och samnyttjande.

skall verka för att nya verksamheter skapas om behov föreligger.

Kärnfunktionen:

De boende:

skall med utgångspunkt ifrån sin livsstil tillvarata bestyrarnas tjänster och inom värdegemenskapens ramar leva ett gott liv.

Stödfunktionerna:

Fastighetsförvaltaren:

skall genom sin bestyrare tillse att stödfunktionerna till kärnfunktionen förvaltning är effektiv. Som en av nyttjarnas viktigaste stödfunktion skall förvaltningen anpassas efter deras önskemål och livsstilar.

Övriga

stödfunktioner:

skall tillsätta bestyrare som skall tillse att stödfunktionerna till respektive kärnfunktion fungerar på ett effektivt sätt. Genom att kärnfunktionerna samtidigt är stödfunktioner till de boende krävs effektiv samverkan med dessa.

MÅLSÄTTNINGAR

Målet är, att i ett första steg tillvarata de medverkandes inre tankar och känslor och omsätta dem i handling, att skapa förutsättningar för självförverkligande och ett berikande av livet. I detta inbegripes ekonomisk trygghet.

GENOMFÖRANDE

Program

Utförligt program utarbetas under steg nr1 b som planeras starta under hösten 1996.

EKONOMI

FÖRSLAG

Byggnader	Tomma lägenheter och lokaler utnyttjas. Fysiska förändringar vidtas först när behov föreligger. - <i>Minimala kostnader för nyproduktion.</i>
Bestyrverksamhet	Kärnfunktionerna rekryterar bestyrare och i samverkan handlas stödfunktioner upp. - <i>Bestyrartjänsterna bekostas utav kärnfunktionerna genom provisioner på verksamheter inom kärnan.</i>
Utbildning	För bestyrarfunktionen erfordras utbildning. - <i>Bekostas av kärnfunktionerna. (I pilotprojektet av nationella finansiärer enl. utredning steg 1b).</i>
Genomförande	För att bygga upp en fungerande organisation erfordras medverkan av uttolkare. - <i>Projektbidrag från nationella finansiärer och Europeiska socialfondens mål 3 -för att bekämpa arbetslöshet.</i>

BAKGRUND

ANALYS

Analys av förnyelsen i 23 st storskaliga bostadsområden i Göteborg visar svårigheten, att hitta framkomliga vägar för en förnyelse som innebär uthållighet och konkurrenskraft. Traditionell forskning och sk dialogplanering räcker inte som medel för att uppnå resultat

EXPERIMENT

KONSTEN

Med hjälp av "processkonstverk" avses att utforska om det är möjligt att med hjälp av konsten skapa för människan uthålliga och rika samhällen. Mycket av det undermedvetna som efterhand ligger till grund för utvecklingen påvisas ofta först inom konsten.

PROCESSKONST

Vår varseblivning sker till stor del genom ett medvetet system och till en betydligt större del genom ett omedvetet. Vi känner välbefinnande eller olust utan att vi är medvetna om varför. Utformningen av stadsbyggandet måste i högre grad än hittills ske på det omedvetna systemets villkor för att kunna hitta framkomliga vägar för en förnyelse. Samhällsforskningen måste kompletteras t ex med processkonst. Processkonstverkets symboler, idéer och budskap medvetandegörs och tolkas stegvis för att utmynna i ett samhälle bättre anpassat för människorna och miljön.

ENERGI

Vi är idag medvetna om att vi inte tillvaratar energin på rätt sätt. Vilka förändringar måste vidtas? I första hand måste vi söka svaren med hjälp av känslan. Insikten om hur verkligheten och människan själv fungerar har inte hängt med. Någon form av känslomässigt engagemang erfordras. Människans fortsatta liv på jorden avgörs hur hon använder sina inre resurser.(Ur boken "Optimum")

ENERGIKVALITÉER

Lika som den materiella energin har olika kvalitéer såsom el och värme, har våra inre resurser såsom känslor och tankar olika kvalitéer. De har olika exergiinhåll. Det är exergin som kan förbrukas. Energin är beständig. Tankarna kan stanna som dagdrömmar eller omsättas i handling. Större delen av dessa är omedvetna och dåligt tillvaratagna. Dessa resurser kommer bli till uttryck inom konsten. Om vi lär oss att bättre tolka och strukturera våra konstupplevelser kan de omsättas i handling.

LIVSSTILAR

I produktionssamhället ställs krav på effektivisering. För att passa in i systemet har människorna likriktats, antalet acceptabla livsstilar har begränsats. Våra samhällen börjar se likadana ut över hela världen, anpassade för ett fåtal. Utanförskapet blir allt större. Protesterna allt starkare. Ett vidmakthållande av detta system kommer att leda till katastrof. Vi måste tänka om. Acceptera naturlagarna. Se olikheterna som en tillgång. Utveckla olika livsstilar i stället för att begränsa dem. Skapa livsstilskonst (organiserat liv) liksom vi t ex har tonkonst (musik, organiserat ljud).

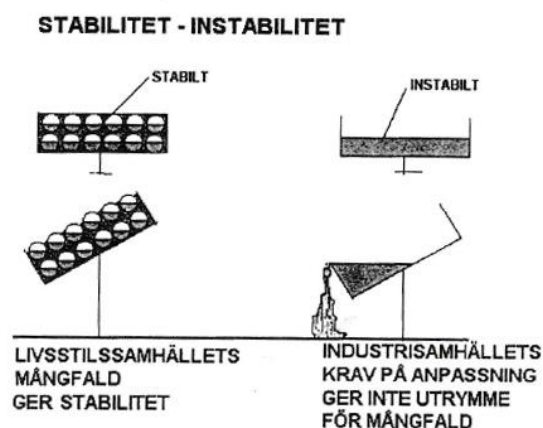
Inom musiken talar man om tonhöjd-melodi, rörelse i tiden-rytm, samklang-harmoni. På liknande sätt skulle man i det oändliga kunna utveckla olika livsstilar. Produktionen får underordna sig livsstilarna i stället för tvärt om. Marknadskrafterna byter skepnad.

MONETÄRA SYSTEM

Nuvarande system är anpassat för produktionssamhället och dagens värderingar. Livsstilssamhället kommer att kräva sina system anpassade efter sina värderingar.

SAMHÄLLSPLANERING OCH ARKITEKTUR

Industrialismens krav på likriktning har varit vägledande i samhällsplaneringen och arkitekturen. Många är försöken att med "arkitektur" förändra industrialismens livsmönster. Lika många är misslyckandena. En ny bärande stadsbyggnadsteori kommer först att utvecklas i det att industrialismen övergår i livsstilssamhället.

UTREDNINGAR

FÖR ETT MILJÖANPASSAT SAMHÄLLE MED LIVSKVALITETER KRÄVS ETT TILLVARATAGANDE AV DEN IMMATERIELLA EXERGIN.

Människans samhällen har ständigt utvecklats. Från samlarstadiet till dagens informations- och kunskapssamhälle och morgondagens kompetenssamhälle. Produktionssamhället ställer krav på människan, att t ex vara snabb och produktiv. Konsekvenserna beaktas inte. Vi börjar nu få en god kunskap om våra livsvillkor. Vi har fått en värdegemenskap. Ett uthålligt och konkurrenskraftigt samhälle måste åstadkommas. För detta erfordras utöver kunskap, kompetens.

En analys av förnyelsen av de storskaliga bostadsområden, vars slutomdöme var nedslående, resulterade i ett sökande efter en förklaring och lösning. I samband därmed tillkom ur det omedvetna skisser och utkast. En världsbild före i tiden växte fram. Processkonsten föddes och presenterades i färgsättningstävlingen inför VM. Göteborg Energi AB's huvudkontor liksom en gavelmålning i Olskroken utgör processkonstverk.

Seminarier anordnade av ett par nätverksorganisationer inspirerade.

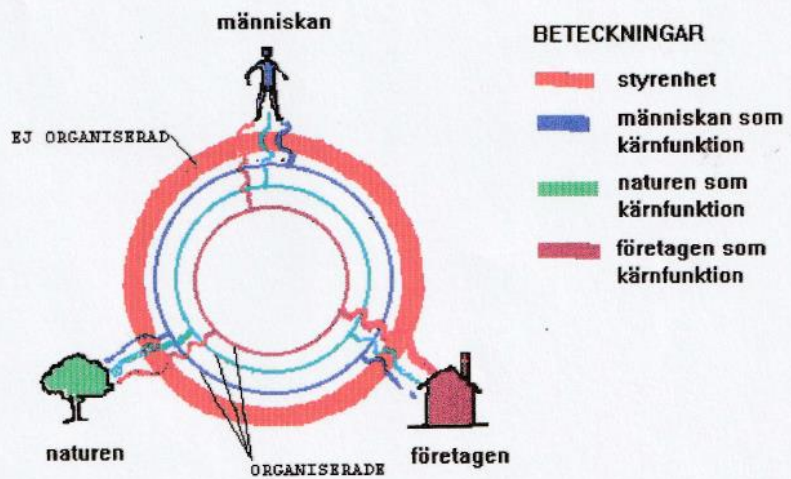
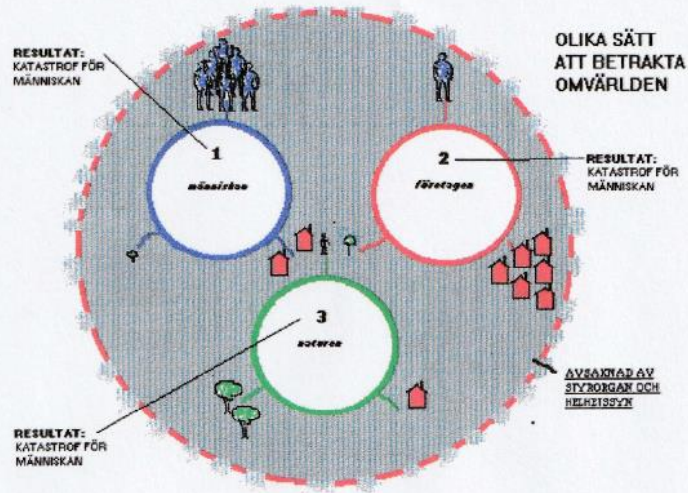
Den ena värnar om företagen. Betydelsen av att stödja kärnfunktionen framhålls.

Den andra värnar om att rädda planeten. Proaktiva åtgärder är lösningen.

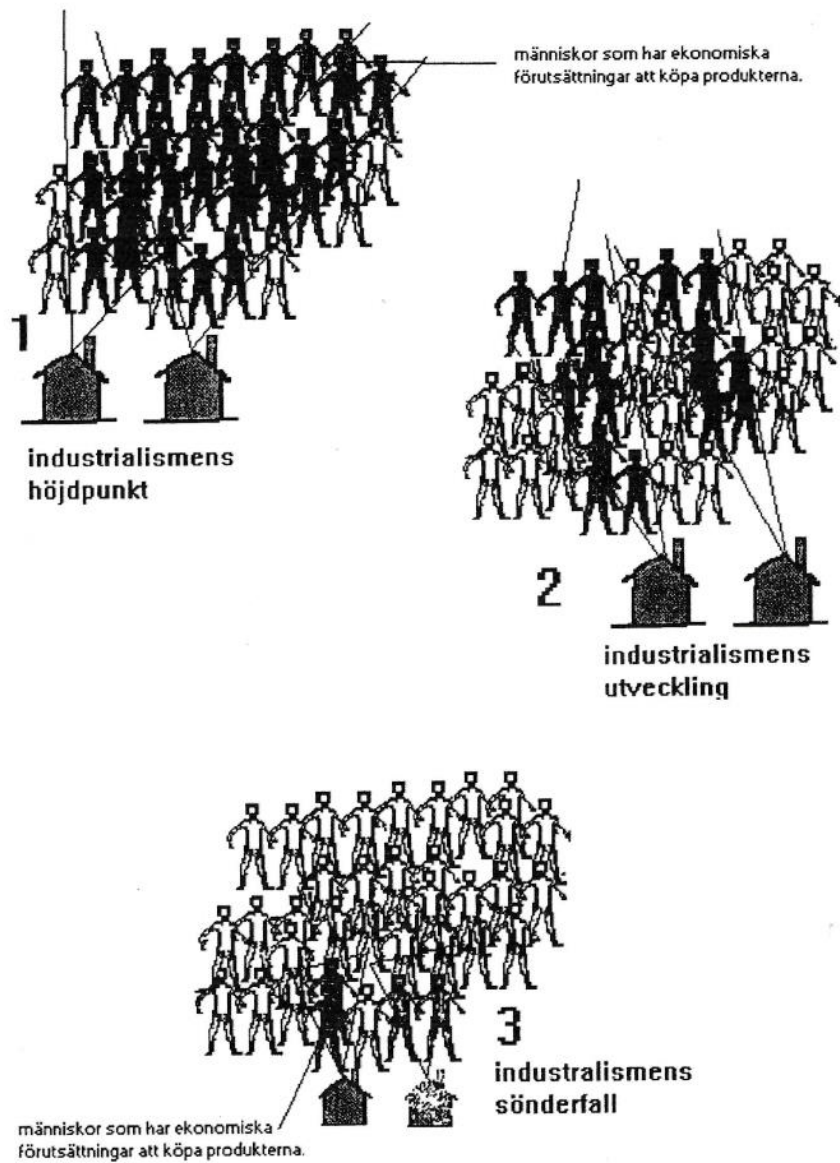
I båda fallen är människan underordnad kärnfunktionen.

En tredje grupp organisationer har människan som kärnfunktion. Stora krav ställs på stödfunktionerna för att förhindra accelererande befolkningsexplosion.

Följande kretsloppsbilder växte fram:

Kretsloppen med människan respektive naturen och det byggda, som kärnfunktioner måste underordnas helheten (mandalan). Hållas ihop av en styrenhet.

INDUSTRIALISMEN

Det ena samhället avlöser det andra. Så har det alltid varit och så kommer det att förbli. Jordbrukssamhället övergick i industrialismen som i sin tur kommer att övergå i något nytt.

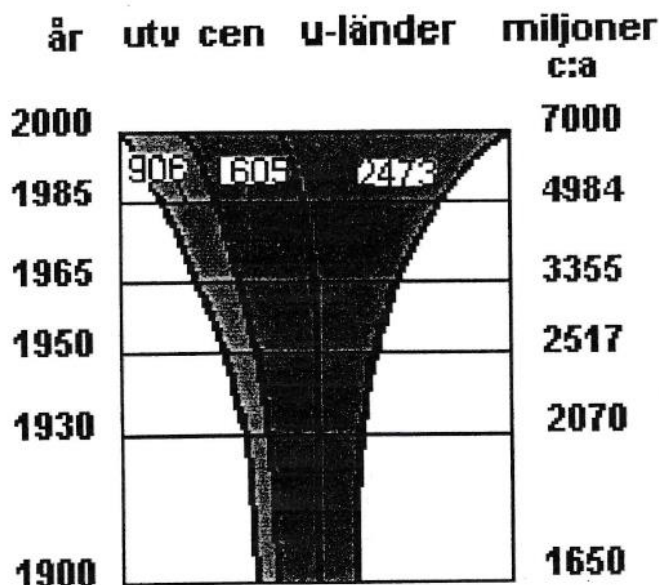
Industrialismen har produkten som kärnfunktion, pengarna som medel, men inga krav på att fungera enligt kretsloppsprincipen. Dvs ej uthålligt.

**FOLKNINGSUTVECKLINGEN
(BRA BÖCKERS LEXIKON 1973)**

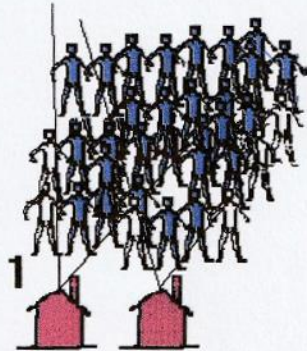
befolkningsutvecklingen får fortgå ostört följer den enligt en känd princip en geometrisk serie. I det att människan uppträdde som en art på jorden tog det henne den långa tiden fram till omkring år 1850 att nå miljardstrecket och därefter bara c:a 100 år att uppnå två miljarder och ytterligare endast 30 år skulle hon nå 3 miljarder. Enligt gjorda beräkningar skulle det ta 45 år att fördubbla jordens folkmängd från två till fyra miljarder. 35 år att fördubbla den från fyra till åtta miljarder (år 2012). En av orsakerna till denna för människans försörjning och fortsatta utvecklingens katastrofala utveckling är att de tidigare våldsamt härjande infektionssjukdomarna inte längre kan hållas i schack.

Även i de skandinaviska länderna hälsostandarden i övrigt och näringsförhållandena förbättras, vilket kommer att göra befolkningsökningen ännu snabbare, bl.a. skulle allt fler överleva barnåren. Förolyckande dör i genomsnitt varannat barn under småbarnsåren. Eftersom jordens naturresurser inte på något sätt är outtömliga utan förslösas - särskilt efter industrialismens genombrott - i allt snabbare takt, måste tillväxten av jordens befolkning begränsas slutligen stoppas. Detta gäller också industriländerna, eftersom trycket på de samlade naturresurserna ökar med levnadsstandarderna.

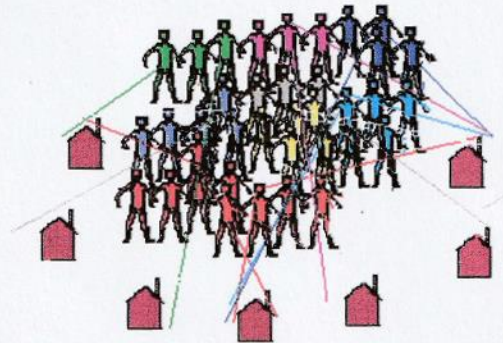
BEFOLKNINGSUTVECKLING

Världens befolkning, fördelad på utvecklade länder, "centraliserade" länder (Sovjet och Östeuropa samt centraliserade länder i Asien) och utvecklingsländer.

INDUSTRISAMHÄLLET
 verksamheterna, kärnfunktionerna
 väljer stödfunktioner
 (begränsad sysselsättning)

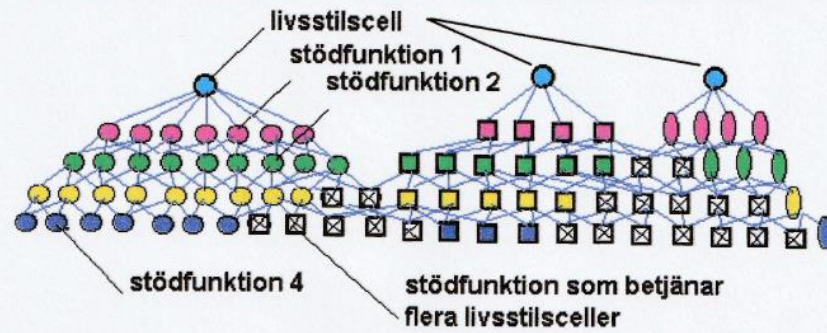

LIVSSTILSSAMHÄLLET
 livsstilarna, kärnfunktionerna
 väljer stödfunktioner, verksamheter
 (full sysselsättning)

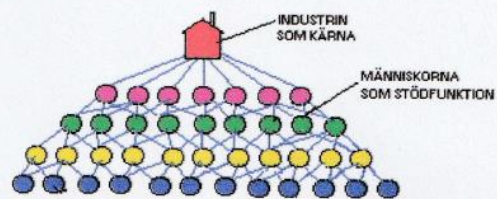

LIVSSTILSSAMHÄLLET
 alltid full sysselsättning
 genom livsstilsdiversifiering

LIVSSTILSCELLER MED STÖDFUNKTIONER

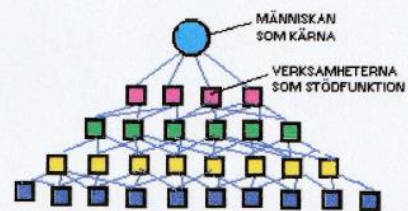
INDUSTRISAMHÄLLET

JFR

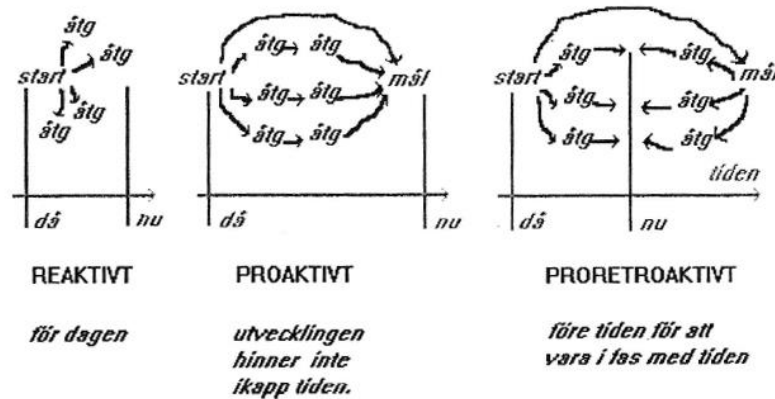
NÄR KÄRNAN ÄR AV MATERIELL
NATUR ÄR MÄNNISKAN SÄRBAR

LIVSSTILSSAMHÄLLET

NÄR MÄNNISKAN SOM KULTURVARELSE
ÄR KÄRNA FINNS FÖRUTSÄTTNINGAR
FÖR VERKSAMHETERNA ATT ÖVERLEVA
VID KATASTROFER.

Processkonstverkets proretroaktiva handlingsmönster jämfört med reaktivt och proaktivt agerande.

Genom att betrakta tankeverksamheten som en sorts energi och handlingarna som följd av denna som exergi kan utvecklingen ske efter nya premisser. Med människan som kärnfunktion får samhällsplaneringen en ny dimension.

UR TIDIGARE PROCESSKONSTVERK

Symboler: Mandalan = helheten m fl

Syfte: Mobilisera mänskliga resurser för etablering av ett samhälle bättre anpassat för människorna och miljön, hållbart och konkurrenskraftigt.

Om samhällsplaneringen

Sedan funktionalismen på 70-talet bröt samman saknas en bärande stadsbyggnadsteori. Den tog död på städernas mångfald och livfullhet. För 25 år sedan började man ifrågasätta resultaten i den urbana utvecklingen. Möjligheterna att påverka för gemene man var liten. På 60-talet ställdes krav om ett vidgat kulturbegrepp. Nu talar man om en planering som bygger vidare på det existerande. De små stegens planering, processplanering eller dialogplanering. Respekt, lyhördhet och känsla för människors egna upplevelser och för olika miljöers egen kultur och tradition ligger i det dialoginriktade förhållningssättet. I detta ligger en uppfordran att mobilisera de mänskliga resurser som finns i den lokala miljön.

EFTERTANKE

*Trots denna insikt har vi segregation, getton, social nedrustning, drogmissbruk, utslagning, vandalism, brottslighet och tomma lägenheter. Varför?
Saknas det redskap för mobilisering av erforderliga mänskliga resurser?
Processkonsten kan bli ett redskap för mobiliseringen och ett komplement till forskningen för att få samhällsutvecklingen att ligga i fas med människans utveckling.*

De nya företagen

För full sysselsättning krävs nya företagsformer.
Nuvarande konsumtionsinriktade produkt- och tjänsteföretag kommer med nödvändighet att successivt ersättas av andra former där människan och miljön i stället sätts i centrum.

Ett exempel är processkonstverkets "levaföretag",.....
Det är ett livsstilsinriktat företag där syftet är att anpassa sig till de anställdas livsstilar och livsmönster. Till denna kärnfunktion, företagets nav, ansluts produkt- och tjänsteföretag som kan fungera i harmoni med de anställda och förse dem med erforderliga medel för nödvändig konsumtion.....Personalen i sin tur ges möjligheter till självförverkligande, deltagande i samhällsutvecklingen samt en ekonomisk trygghet.

Forskarna tycks vara överens om att utvecklingen bör ske i form av en process.
Framgångarna kommer att bli störst när offentliga och enskilda intressenter samverkar på olika nivåer och med stor bredd.

(Citat) Ur folkhemmets idéhistoria var det viktigare att samhället fungerade väl än att alla enskilda människor fick leva på sitt sätt. (Qvarsell)

Vår hjärna

Vår varseblivning sker genom två parallella system, ett medvetet i hjärnbarken och ett omedvetet i det limbiska systemet. Merparten av varseblivningen är den omedvetna.
Det limbiska systemet är alltså kapabelt att ta emot information, värdera den och låta kroppen reagera adekvat, t ex med känslor av välbefinnande eller olust utan att processen når medvetandenivån. Långt efter det att man upphört att medvetet intressera sig för sin miljö fortsätter oinskränkt det omedvetna registrerandet som bestämmer så mycket av känsloupplevelserna.
Utförningen av stadsbyggandets visuella och sensuella kvaliteter bör alltså i hög grad ske på det limbiska systemets villkor.
Konsten ligger generellt före utvecklingen men blir ofta för den otränade obegriplig och kommer därför ofta mänskligheten till godo för sent.
Ett sätt att avhjälpa detta är att låta människan avancera från att vara åskådare av till att bli aktör i konsten.

NUTILLSTÅND

Världens valutor hänger ihop. Länderna blir beroende av varandra. Om en faller, faller alla. Av världens befolkning kommer en allt mindre del att kunna dra nytta av denna valuta. Företagen blir allt effektivare och allt mindre beroende av mänsklig medverkan. Det materiella har satts i första rummet.

MÖGELSVAMP

Prof Hannes Ahlvén jämförde människan med mögelsvampen. Mögelsvampen i ostkupan förökar sig lika som människan utan tanke på födans begränsning. Skillnaden är att människan, p g a sitt intellekt, teoretiskt skulle kunna lösa problemet.

APA

Allt fler inser att människan inte är skapelsens krona. Hon måste betraktas som en del av naturen. Människan liknas vid aporna i trädet. Hon velar bort sig i bladverket. Hon ser inte roten, helheten.

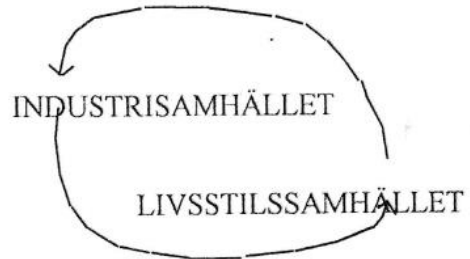
KULTURVARELSE

Andra anser att människan är en kulturvarelse. Hon behöver inte gå tillbaka till apstadiet för att erhålla ett uthålligt och konkurrenskraftigt samhälle.

LÖSNING

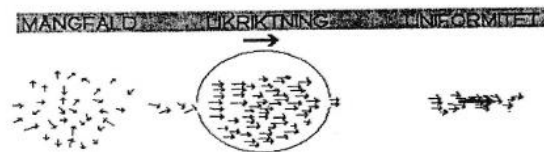
En rokad.

I allmänhet anses industrin vara närande och omsorgen tärande trots att det är industrin som tär på den tillgängliga exergin. Omsorgen bygger upp.

INDIVIDEN I SAMHÄLLET

INDUSTRISAMHÄLLET
Enkelriktat

LIVSSTILSSAMHÄLLET
Mångfaldig

UR TIDNINGSARTIKLAR.

INDUSTRIN KAN INTE TRYGGA SYSSELSÄTTNINGEN

Vad vill vi framställa och förbruka väsentligt mer av än i dag. I stora drag åtgår nu en tredjedel av allt arbete till produktion av vardera: varor, tjänster och offentlig service. Betydligt färre människor kan nu producera lika mycket, som fler gjorde tidigare. Rationaliseringarna är oåterkalleliga och kommer att fortsätta.

Marknaderna mätts.

Den stora frågan blir då: Vilka behov vill vi möta med dessa varor?

Sanningen är den att vi i Sverige och kanske i Västeuropa som helhet, har uppnått en relativ mättnad i varukonsumtionen.

I informationssamhället, säger man, kommer det att krävas mängder av välutbildade människor. En del talar till och med om en informationsrevolution som ett tredje språng i människans utveckling efter det agrara och industriella revolutionerna.

Nu ligger den stora majoriteten av den privata tjänstesektorns sysselsättning i handel, finanser, transporter och service till övriga sektorer.

Sysselsättningen inom dessa områden kräver också en ständigt ökad efterfrågan av de varor vars försäljning skall finansiera tjänsterna. Det informationssamhälle som förutspås kommer dessutom på sikt att leda till en dramatisk effektivisering inom tjänstesektorn, som vi ännu endast kan ana konturerna av.

Vid den industriella revolutionen sög industrin upp den arbetskraft som frigjordes inom jordbruket. Nu finns inte någon sektor, allra minst en informationssektor, som kan ta hand om alla dem som industrin inte längre behöver.

Men, säger den fulla sysselsättningens banerförare, det finns ju oerhörda behov att tillfredsställa fortfarande. Man nämner: utbildning, sjukvård, socialvård, åldringsvård, infrastruktur, miljövård och u-landsbistånd, områden som uteslutande är finansierade genom den offentliga sektorn.

Följande alternativ står till buds:

- 1) Stora delar av den offentliga sektorns uppgifter avvecklas och man får köpa sig den service man vill ha från privata företag.
- 2) Man gör en helomvändning och accepterar en total dominans för den offentliga sektorn.
- 3) Vi accepterar en minskad sysselsättning, en mindre total volym av förvärvsarbete. Arbetsminskningen fördelas mellan oss i form av arbetstidsförkortning.

Vision: Vi arbetar mellan fyra och sex timmar per dag, efter individuella preferenser och samhällets behov. De flesta arbetsplatser kan därmed användas för minst två- eller treskift, vilket leder till en kapitalrationalisering.

Den tid vi inte förvärvsarbetar tar vi, på ett helt annat sätt än idag, del av den offentliga sektorns uppgifter. Efter egna intressen och förutsättningar ägnar vi oss frivilligt åt att bidra i undervisningen, att vårda våra gamla, att hjälpa invandrare in i det svenska samhället, att bygga och vårda vår närmiljö, att ta hand om ungdomar, att stödja familjer med problem och mycket, mycket mer. Det engagemang vi på detta sätt åstadkommer tillfredsställer mänskliga behov som institutioner inte kan.

Begreppet "kunskapssamhället" får en djupare innebörd. Genom korsbefruktning mellan förvärvsarbete och frivilligt engagemang ökar intresset för "andras" områden. Vi söker nya kunskaper, lär av varandra och förflyttar oss mellan olika arbeten som aldrig tidigare. Vi tar aktiv del av samhällets styrning och utveckling. En utopi?

Javisst, men skaffar vi oss inga visioner och själva aktivt söker styra mot förverkligandet av dem, kommer en okontrollerad utveckling ta oss någonstans vi troligen inte vill.

(UR debattartikel av Richard Berglund konsult och forskare inom produktionsteknik.)

ÄR DET SÅ HÄR VI VILL HA DET I ANGERED?

Behov av stabilitet.

Vårt stora behov i Lärjedalen är stabilitet! Att människor vill bo kvar, jobba kvar, låta sig integreras och bygga upp området tillsammans, se till det som förenar mer än det som skiljer. Många antar utmaningen, jobbar kvar, brinner i sitt engagemang och får ut mycket, men slits.... I förorten prövas hela samhällets värde.

Man vill bli älskad
i brist därpå beundrad
i brist därpå fruktad
i brist därpå avskydd och föraktad.

Man vill ingiva människorna någon slags känsla.

Själens ryser för tomrummet och vill kontakt till vad pris som helst.

(Dikt av Hjalmar Söderberg)

Gunnar Kampe kyrkoherde i Angered.

VI MÅSTE DELA PÅ DE JOBB SOM FINNS

Ska jobben räddas måste vi dela på arbetsbördan.

Lars Ingelstam, professor i teknik och social förändring i Linköpings universitet.

Han vill lägga en ny grund för samhällsdebatten. Först och främst vill han frigöra oss från "illusionen" att det är industrin som driver tjänstesektorn.

För att hans ekonomiska ekvation ska gå ihop kan vi inte jobba mer än 25-30 timmar per vecka om sisådär femton år. Ekvationen kräver dessutom att vi själva tar större ansvar för många av de bestyr som samhällets anställda i dag sköter åt oss.

Grundförutsättningen för Ingelstams lösningar är att en större del av samhällets resurser slussas över från den industriella sektorn till tjänstesektorn.

För att ge pengaströmmen från industrin en extra skjuts, föreslår han att momsens på varor höjs rejält och att skatter på tjänstearbete lyfts bort, alltså en skatteväxling till den "mjuka" sektorns fördel. Industrin ser sig fortfarande som motorn i systemet. Men, den producerar varor, inte barnomsorg eller utbildning.

"Social värnplikt"

Utöver jobbdelning och skatteväxling, talar Ingelstam för en slags "social värnplikt", som medborgarna bör ägna sig åt några timmar per vecka i takt med att fritiden växer.

Att vara del i ett samhälle innebär förpliktelser, precis som i ett äktenskap.

UR DEBATTARTIKEL OM KVALITETSARBETE PÅ SVENSKA.

Professor Sten Jönsson o forskningsassistent Stefan Tengblad

Två sätt att bedriva kvalitetsarbete

Det finns två huvudtyper av kvalitetsarbete: Design och process.

Processororienterat kvalitetsarbete tar utgångspunkt i den rådande situationen och arbetet inriktas på små men kontinuerliga förbättringar. Idealet är att samtliga anställda är engagerade i förbättringsarbetet. Det finns utrymme för experiment och lösningarna utvecklas i det praktiska arbetet och inte på "ritbordet". De flesta medarbetare i ett företag besitter goda idéer på hur man kan förbättra verksamheten.

Den stora fördelen med processororienterat kvalitetsarbete är att de som skall utföra arbetet får vara med och arbeta med förändringarna.

I det processororienterade kvalitetsarbetet förändras medarbetarnas ansvar och befogenheter i takt med att organisationen utvecklas och idé- och energirika medarbetare ges stora befogenheter inom grupperna. Arbetslagen får möjligheter att själva planera sin produktion. Staberna får en stödjande roll att bidra med sin kompetens i gruppens problemlösning.

Designorienterade kvalitetsmetoder överskattar betydelsen av staber, planering samt ett styrt tillvägagångssätt och underskattar betydelsen av engagemang och genomförandekraft.

UR IDÉTÄVLING FÖR FRAMTIDENS LANDSBYGD

Mona Mårtensson:

Förhållande mellan människa och natur.

Historiskt sätt kan man säga att vår syn, nämligen att människa inte betraktades som skapelsens krona, utan som en del av naturen, påminner om någonting tidigare i historien. Från 1200- till 1700-talet förekom det t ex rättegångar mellan samhällen och insekter eller andra djur, där man bestämde hur människor och djur skulle få "ta för sig" av naturen. Nu är vi på sätt och vis tillbaka i den synen. enligt svenska opinionsundersökningar betraktas människa oftast inte som skapelsens krona. I Sverige är vi ganska överens om synen på människan som en del av naturen. Om man bara går ut lite längre söderut till Frankrike t ex - så är det många där som ser det nuvarande läget som att "humanismens parentes" har stängts, det vill säga att människa inte längre går före andra varelser.

Andra aspekter på bidragen som "tidsdokument" är att de ger en bild av vårt kunskapsläge då det gäller "hållbar utveckling". Just nu tror vi att det är just så här man bäst bidrar till en ekologiskt hållbar utveckling. Och det kanske visar sig, om något år eller om 50 år att det var helt felaktigt val. Vissa baksidor ser man inte förrän långt senare.

"En seg tankefigur" som tidsdokument är den oerhört sega tankefigur som kommer fram här och i planering av bostadsområden. Och det är att "folk vill ha mycket kontakt med sina grannar". Det "Goda livet" utspelar sig i grannskapet. Det är många bostadsområden som har utformats med de förutsättningarna. BFR har finansierat en rad forskningsprojekt som har handlat just om det här. Men erfarenheten visar att det är svårt att åstadkomma och man har inte lyckats särskilt väl.

LIVSSTILAR:

Egalitära

I den ingår att man ser sig som om man var solidarisk med alla, man rättar mun efter matsäcken, man ser naturen som bräcklig, alla måste bidra till att man inte försämrar naturen. Och för detta är lokalsamhället den bästa stöd- och kontrollformen. I den mån det finns några miljö-misionärer, så återfinns de i den här gruppen. I den här gruppen anpassar man önskemålen till givna resurser.

Fatalistiska

Man kan varken anpassa resurser eller önskemål. De ser inte att de kan påverka någonting. Man kan inte planera på något sätt. Inte heller naturen kan påverkas. Fatalisterna är den kategori som helt saknar frihetsgrader.

Hierarkiska

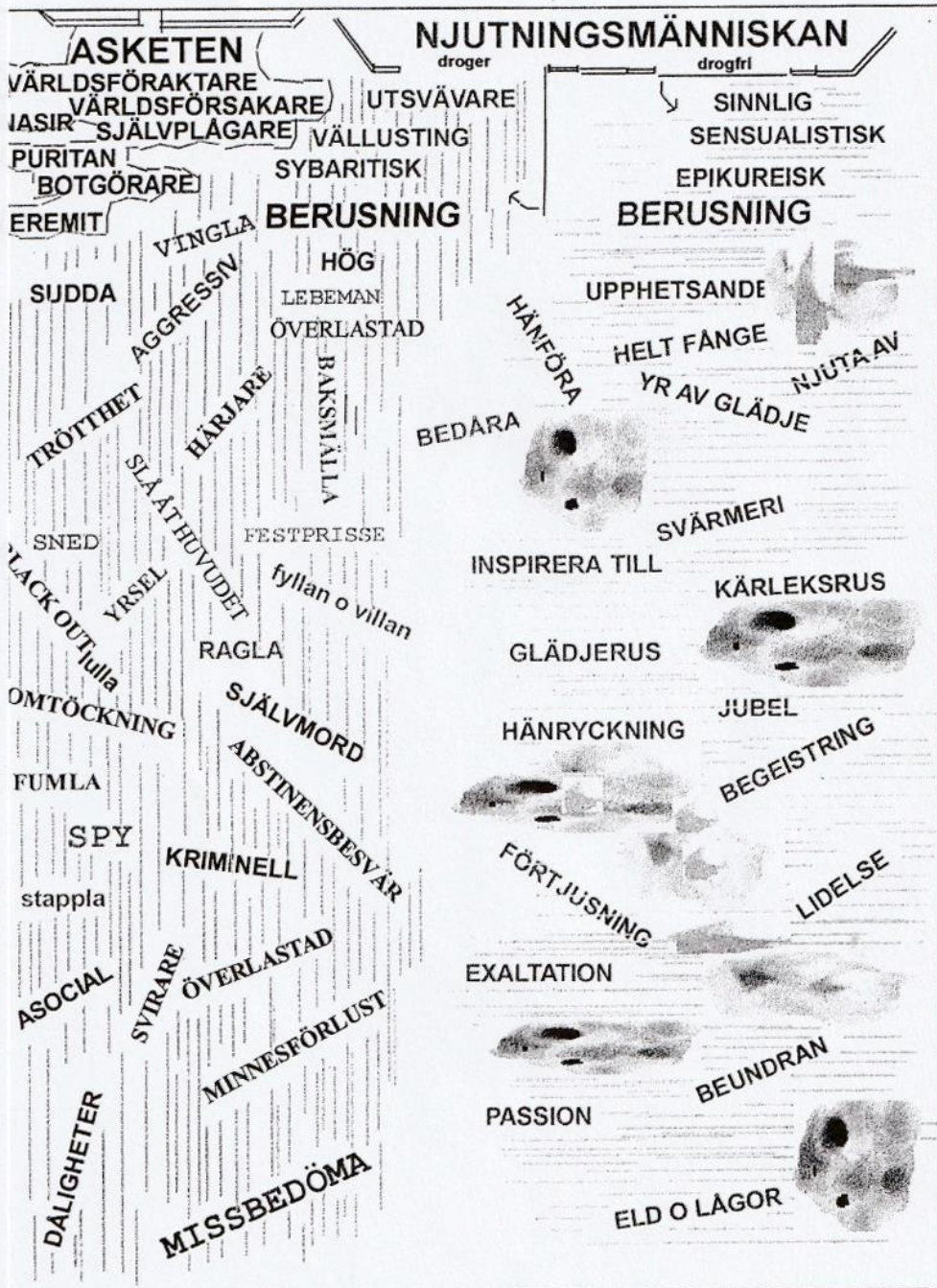
Där anpassar man resurserna till en given nivå. Men önskemålen kan inte anpassas. Alla grupper anses inte ha samma behov, utan "olika grupper behöver olika mycket". Direktörer behöver större resetraktamenten och större mattor osv. I natursammanhang talar man i denna grupp mycket om kritiska trösklar, om tröskelvärden och att kontrollera på olika sätt. Man överlåter åt experter att identifiera miljöproblem och lösningar.

Individualistiska

I denna typ anpassar man resurser ständigt uppåt efter ständigt ökande behov. Dessa konsumerar mycket och visar upp det. Natursynen är optimistisk. Här kan man hitta teknikoptymer och potentiella innovatörer.

Autonoma

"Lagomgruppen" där man anpassar resurser uppåt och önskemål neråt genom självhushållning eller självtillräcklighetsstrategi. Deras natursyn liknar "egalitärernas" men här hittar man inga pekpinnar. De gör vad de kan i det tysta.

Livsstilssamhället öppnar stängda dörrar och ger människorna val-
möjlighet. Vem väljer den vänstra om den högra är öppen?

LIVSSTILAR

SPEKULATIONER

Under sextioalet trodde man,
att silvertioöringar kunde stiga
oändligt i värde. En del var
tveksamma och krävde eftertanke.

Inriktningens mål ändrades.
Det blev fastigheternas tur.
Resultatet vet vi.

När kommer nästa spekulationsvåg
frågade sig många. Redan om fem år
trodde en byggmästare.
Det tog inte så lång tid.
Nu är det marknaden man spekulerar i.

MARKNADEN

För en del år sedan hittades på ett
utskänkningsställe en dikt nedskreven
på en servett. Den spreds via TV till
Svenska folket.
Kan det vara så, att lösningen till
världsproblemen finns inom oss själva
och inte i materiella ting?

SÖK KAMRAT VID VÄGEN
SÖK LÅNGT BORTOM
STJÄRNORNAS GLANS
MEN MINNS ATT DET
MÅL DU SÖKER
FINNS INOM DIG SJÄLV
NÅGONSTANS

Göteborg 1996 02 10

Arne Person